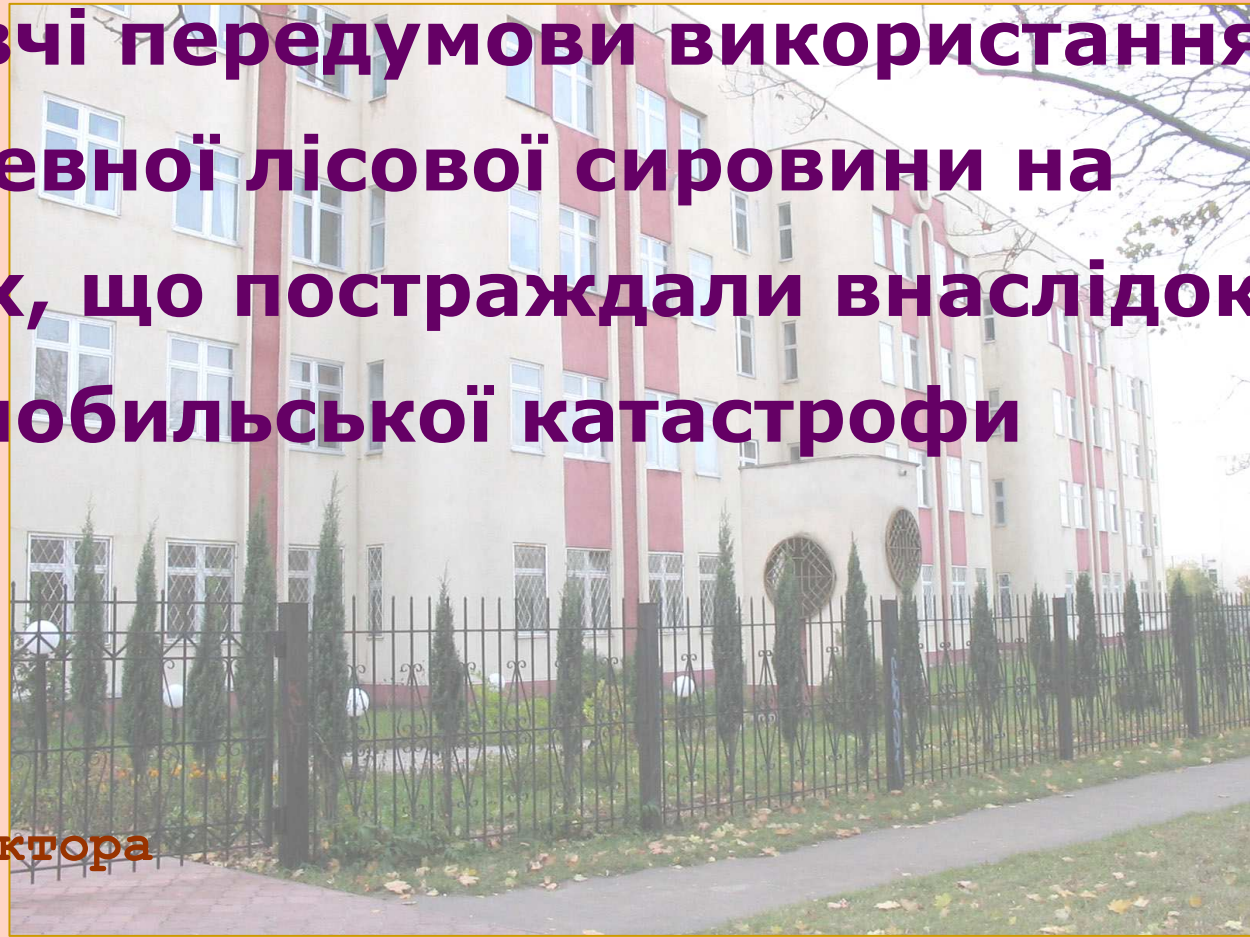

Всеукраїнський науково-дослідний інститут цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру

**Законодавчі передумови використання
не деревної лісової сировини на
територіях, що постраждали внаслідок
Чорнобильської катастрофи**

Доповідач:

Заступник директора

Інституту

КУЧМА МИКОЛА ДМИТРОВИЧ

Чорнобильський форум економічного розвитку 2007

На території Європи росте біля 500 видів їстівних грибів. Лише 80-100 видів широко відомі населенню. На ринки надходить 10-15 видів.

Позитивні властивості грибів

- цінний продукт харчування багатий на білки вітаміни, вуглеводи, мінеральні солі, мікроелементи, жири, екстрактивні та ароматичні речовини
- джерело цінних лікарських речовин, в т.ч. антибіотичних та онкостатичних
- вторинне джерело органічних добрив

Негативні властивості грибів

- гриби є природними накопичувачами радіонуклідів особливо ^{137}Cs , важких металів, пестицидів, гербіцидів та інших токсикантів
 - біля 80 видів грибів, що зустрічаються в лісах Європи є отруйними, а 20-26 видів – особливо отруйними. Більшість з них ростуть і в лісах України у випадку неправильного кулінарного приготування виникає загроза отруєння
-

Всеукраїнський науково-дослідний інститут цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру

Категорії якості їстівних та групи отруйних грибів

Категорії, групи

Види

Їстівні, дуже добрі

Білий гриб, рижик делікатесний, груздь справжній, цезарів гриб, царський гриб

Їстівні, добрі

Підосичник червоний та жовто-бурий, підберезовик звичайний, маслюк звичайний, гриб польський, вовнянка рожева, груздь дубовий та осиковий, шампіньон луговий та двухспоровий, піддубовик крапчастий

Їстівні, задовільні

Лисичка справжня, моховик зелений, деякі підберезовики, шампіньон звичайний, опеньок справжній, сморчок звичайний, більшість сиріжок, грузді, рядовики

Їстівні, низької якості

Глива звичайна, шампіньон лісовий, моховик тріщинуватий, груздь перечний, груздь чорний, трюфель білий, дощовик перлинний та гігантський, гриб зонтик яскравий,

Умовно їстівні

Строчок звичайний, свинушка тонка

Неїстівні

Жовчний гриб, опеньок несправжній

Отруйні

Мухомор поганьковидний, шампіньон жовтіючий, опеньок несправжній сіро-жовтий, болетус рожево-пурпурний, сатанинський гриб

Сильно отруйні

Мухомор пантерний та червоний, ентомола отрутна

Смертельно отруйні

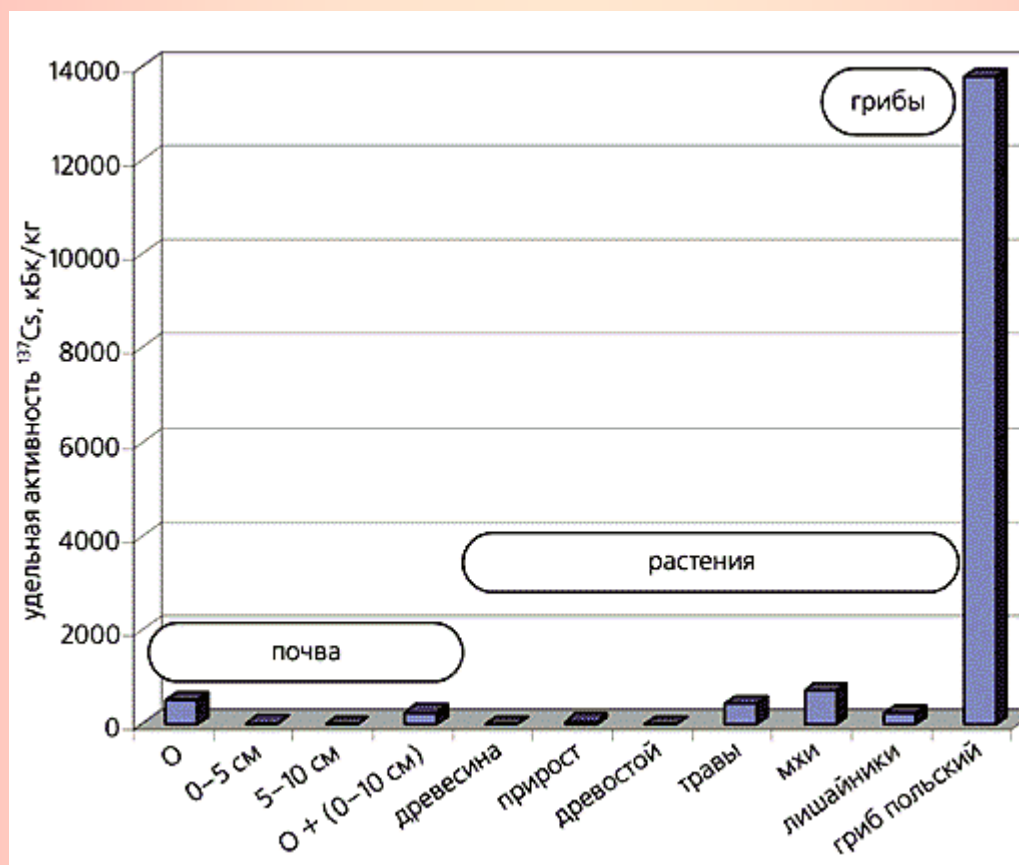
Мухомор весняний, білий, поганка бліда

Зонування радіоактивного забруднення лісових масивів по щільності забруднення ^{137}Cs

Області	Площа лісів (тис.га) по зонах (Кі/км ²)							
	до 1,0	1,1-2,0	2,1-5,0	5,1-10,0	10,1-15,0	15,1-20,0	20,1-80,0	понад 80
Житомирська	292,47	182,4	158,3	50,31	16,43	27,02	4,76	0,56
Київська	178,05	129,3	38,17	12,96	5,48	4,25	2,62	1,45
Рівненська	293,57	215,2	151,6	10,73	0,33			
Чернігівська	273,77	47,38	23,14	3,30	0,86	0,06		

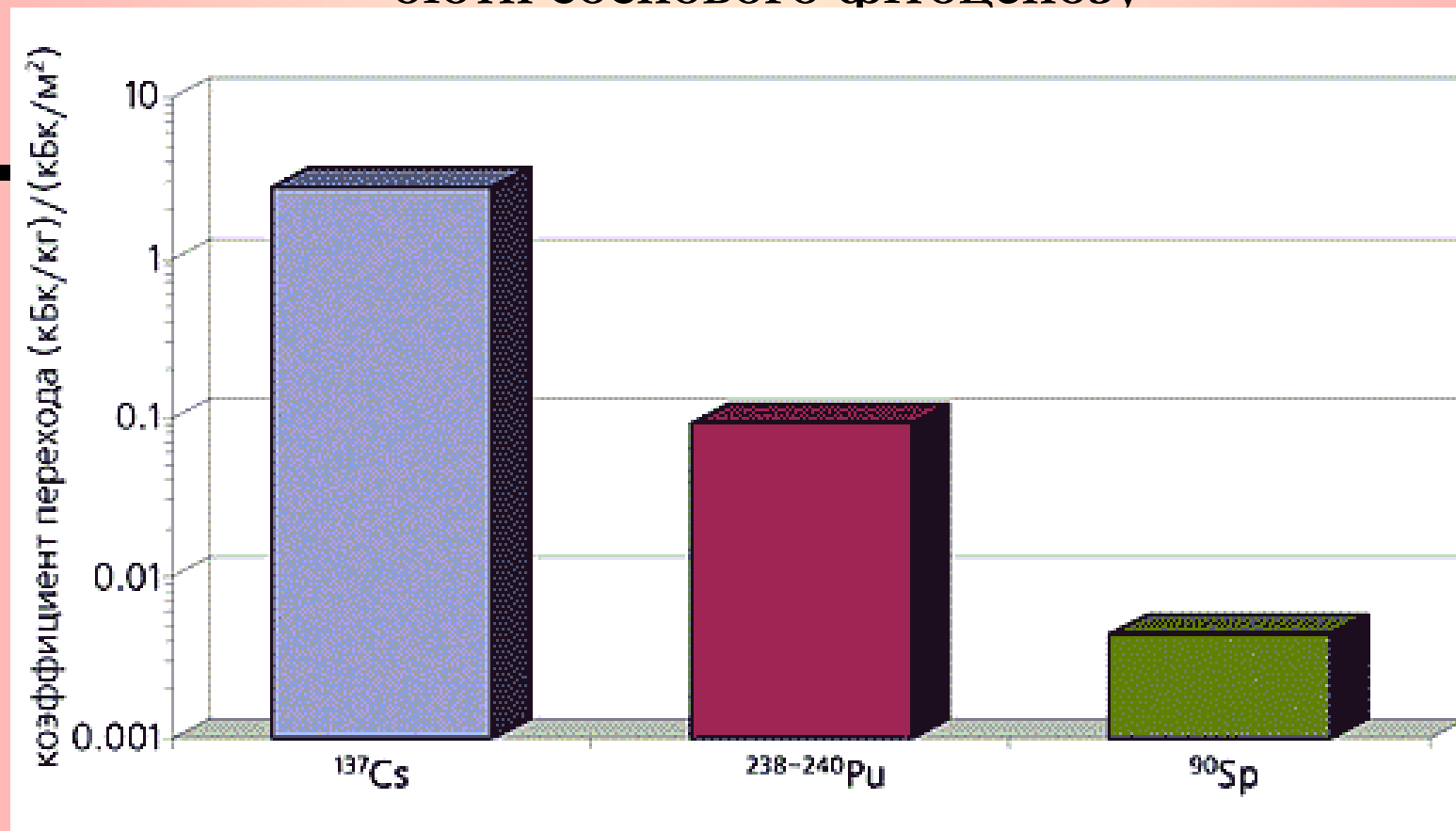
Всеукраїнський науково-дослідний інститут цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру

Питома активність ^{137}Cs в різних компонентах лісового біогеоценозу

Всеукраїнський науково-дослідний інститут цивільного захисту
населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та
природного характеру

Коефієнти переходу радіонуклідів в різних компонентах біоти соснового фітоценозу

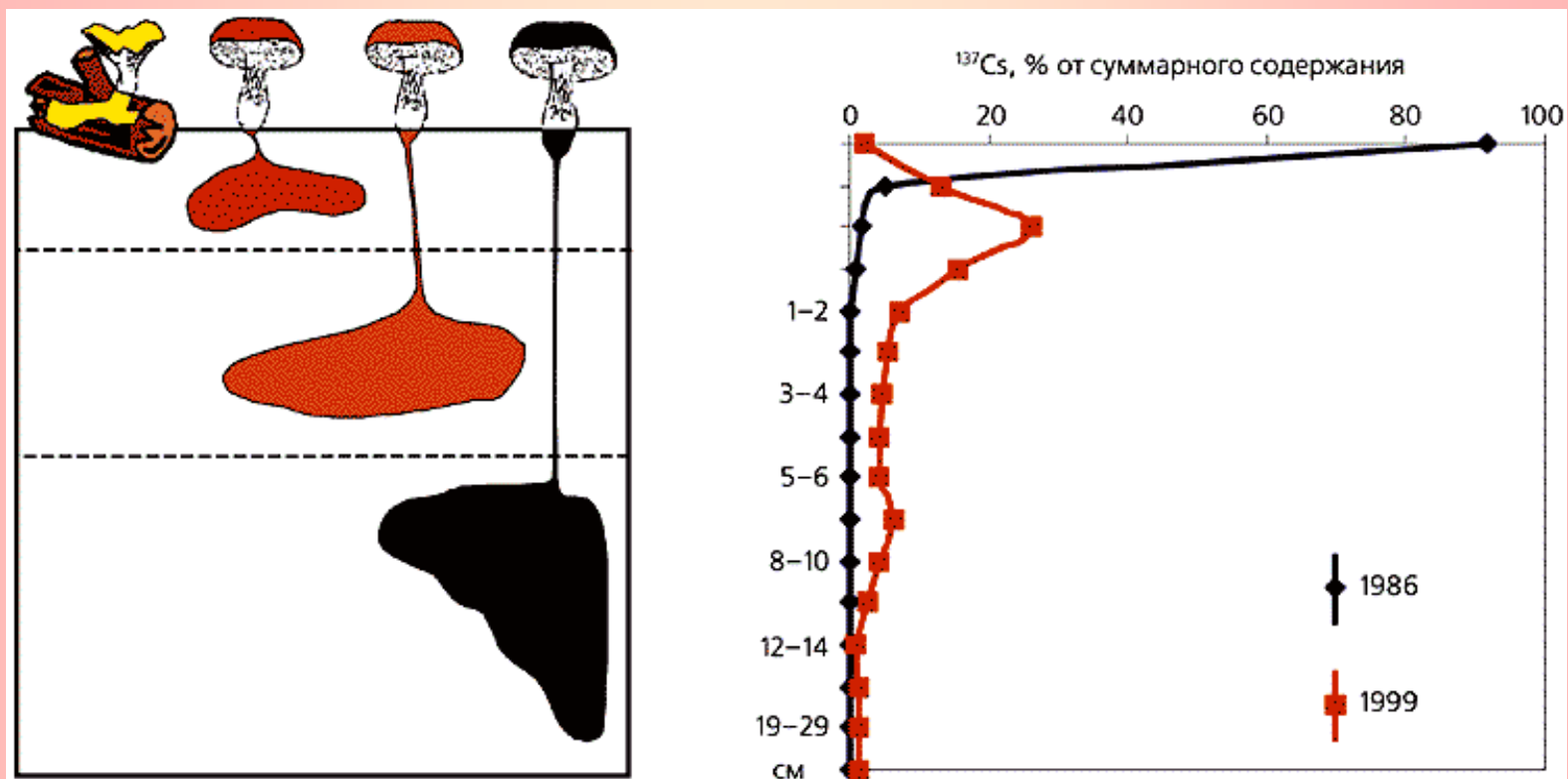

Основні види грибів за ступенем накопичення ^{137}Cs

Слабонакапливающие радиоцезий грибы	Средненакапливающие радиоцезий грибы
 <p>опенок осенний опенок зимний опенок летний</p>	 <p>лисичка настоящая рядовка серая</p>
 <p>зонтик пестрый дождевик настоящий</p>	 <p>белый гриб подосиновик красный подосиновик желто-бурый</p>
 <p>вешенка</p>	 <p>подберезовик обыкновенный подберезовик болотный</p>
Сильнонакапливающие радиоцезий грибы	Грибы-аккумуляторы радиоцезия
 <p>груздь белый груздь черный</p> <p>волнушка белая и розовая зеленка</p>	 <p>польский гриб моховик желто-бурый моховик зеленый</p> <p>горькушка свинушка тонкая</p>
 <p>сыроежки</p>	 <p>масленок зернистый масленок обыкновенный масленок лиственный</p>

Всеукраїнський науково-дослідний інститут цивільного захисту
населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та
природного характеру

Розподіл міцелію грибів в ґрунтовому профілі і вміст радіоцезію

Всеукраїнський науково-дослідний інститут цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру

Зниження вмісту радіоцезію в процесі кулінарної обробки

Вид обробки	% зниження питомої активності ^{137}Cs
Промивання проточною водою	10-15
Замочування в підсоленій воді на 2-3 години з періодичною зміною води	20-30
Відварювання 1 кратно	60-65
Відварювання 2кратно	70-80
Відварювання 3 кратно	80-90
Повний цикл маринування або засолювання з відварюванням та зливом розчину	90-95
Повний цикл обробки з підвищеним тиском	95-99

Сухі гриби попередньо замочуються в підсоленій воді і переробляються по звичайній технології